SAM THO MUOI DAI. — SỐ THỨ 2168 — MỖI SỐ [illegible] — NGÀY THỨ TƯ 11 JUIN 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

2333

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-65, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOI

Adresse télégraphique
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 180

ANNONCES
Des comptées à raison de 0 $ 6 pour un centimètre de hauteur, sur 0 $ 065 de large
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 la ligne
Par contrat annuel
Par conditions spéciales
Réclames dans la 3e page. . . . 2 $ la ligne
A nos confrères indigènes et étrangers. . . 1 $ 50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Tarif des abonnements

Sept mois.								
Cinq mois								
Un an.	8 $ 00	9 $ 00	9 $ 00	9 $ 00	8 $ 50	8 $ 00	12 $ 00	
Six mois.	4 $ 50	5 $ 00	5 $ 00	5 $ 00	4 $ 75	4 $ 50	6 $ 50	
Trois mois.	2 $ 50	2 $ 75	2 $ 75	2 $ 75	2 $ 50	2 $ 50	3 $ 50	
Un mois.	1 $ 00	1 $ 00	1 $ 00	1 $ 00	1 $ 00	1 $ 00	1 $ 50	
Deux mois.	1 $ 50	1 $ 75	1 $ 60	1 $ 60	1 $ 50	1 $ 50	2 $ 50	
Trois mois.	2 $ 50	2 $ 75	2 $ 75	2 $ 75	2 $ 50	2 $ 50	3 $ 50	
Six mois.	4 $ 50	5 $ 00	5 $ 00	5 $ 00	4 $ 75	4 $ 50	6 $ 50	
Un an.	8 $ 00	9 $ 00	9 $ 00	9 $ 00	8 $ 50	8 $ 00	12 $ 00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Cái dở của người mình

II

Vì trọng sinh-mệnh quá mà thành ra có cái tệ ham sống sợ chết, người ta ai chẳng ham sống sợ chết, nhưng lại phải biết cái chết tại làm sao mà đáng sợ, cái sống tại làm sao mà đáng ham. Cái thân của con người ta không phải là cái thân của riêng một mình mình, là cái thân của cả gia-tộc mình, cả quốc-gia mình, cho đến cả thế-giới loài người mình ; gia-tộc mình, thế-giới loài người mình tiến-hoa hay thoái hoa, đều có một phần quan-hệ ở cái thân mình, cái thân mình có sống thì mới có thể làm cho gia-tộc mình được quang hiển, quốc-gia mình được phú cường, rộng ra đến cả thế-giới loài người mình được trang nghiêm rực-rỡ ; các nhà luân-lý-học cho những kẻ chán đời tự sát là có ý vô nợ đời, là đắc tội với nhà mình, nước mình, đồng loại mình ; vì thế mà cái sống phải ham, cái chết phải sợ ; song, cũng vì thế mà còn có cái đáng ham hơn cái sống, có cái đáng sợ hơn cái chết ; ông Không-tử nói : Chí-sĩ nhân-nhân, có kẻ giết mình để thành nhân, chư không chịu cầu sống mà hại nhân ; ông Mạnh-tử nói : Cả ta muốn mà muông gấu ta cũng muốn, hai cái ấy không có thể gồm được, thì ta đành bỏ cá mà lấy muông gấu vậy ; sống ta muốn mà nghĩa ta cũng muốn, hai cái ấy cũng không có thể gồm có được, thì ta đành bỏ sống mà lấy nghĩa vậy. Người ta có cần nhắc tinh-vi về cái điều khinh điều trọng ấy thì mới nhẹ bớt được cái lòng ham sống sợ chết, mới có đủ can-đảm, có thừa nghị-lực mà cán-đáng nổi những công-nghiệp vĩ-đại ở trong đời, nhà mình, nước mình, thế-giới loài người mình mới nhờ được cái sống của mình mà không đến nỗi tan-tành bại-hoại, cái sống của mình mới không phải là sống thừa sống nhục, mà cái chết của mình cũng đáng muôn thuở danh thơm ; nếu nhất vị chỉ có ham sống sợ chết mà không nghĩ gì đến cái danh tiết, cái công-nghiệp là so với cái sống còn đang ham hơn, cái xấu xa, cái hèn mạt là so với cái chết còn đáng sợ hơn, thì cái sức dài vai rộng bảy thước kia đầu có khỏe bằng Ô-hoạch, thọ bằng Bành-tổ cũng có bổ ích gì cho nhà, cho nước, cho thế-giới được phần nào, mà rút cục rồi cũng dầu bạc răng long, cũng bỏ lại cái xương tàn thịt thối cho bọ ria dòi tha, cũng với cỏ cây cùng mục nát, như thế thì cái chết có, bỏ gì mà đáng sợ, cái sống có ra gì mà đáng ham đâu !

Cái tệ ham sống sợ chết tưởng không có mấy dân-tộc là bằng dân-tộc mình ; xu phụ quyền quí, cui trước luồn sau mà được sống cũng vẫn ham ; mạo phạm pháp luật, gặt của lừa người mà được sống cũng vẫn ham ; ăn gian nói dối, đèn-giá lật lọng mà được sống cũng vẫn ham ; ăn trộ mò trấu, hèn hạ nhem-nhuốc mà được sống cũng vẫn ham ; ham đến lưởng thấy phần hạn để cầu sống ; ham đến hại cha chú, giết anh em để cầu sống ; ham đến vuốt bụng xin làm cho để cầu sống ; ham đến cui đầu lạy cả gà để cầu sống ; tiện rừng học bẻ dây-dây chừa chan mà bẻ bước chân ra khỏi nhà là sợ chết ; Âu, Mỹ, Úc, Phi, tự thông bắt đạt mà động lo đầu ra với người là sợ chết ; không cần thận vệ sinh, đâm ra đau ốm mà nếu không được yểm qui trừ tà thì cứ phấp-phỏng sợ chết ; không học-hành lam-lụng, đến nỗi nghèo hèn mà nếu không được xoay nhà cất mả thì cứ bền chôn sợ chết. Ham sống sợ chết quá đến như thế, nên vứt cả luân-thường, dạp cả danh nghĩa mà sống cũng được ; chịu người khi lăng, cam người xỉ-vả mà sống cũng được ; không mấy ai là dám chết để toàn trung toàn hiếu, toàn nghĩa toàn danh ; cả một xã-hội đầy dẫy đống, nhung-nhúc với nhau chỉ những ăn cũng ngủ, quanh-quẩn trong vò gà chó vợ con, mà không có một chút tinh-thần khí-lực gì xốc-vác đến việc nước việc đời, tạo phúc cho đồng bào, làm lợi cho nòi giống ; những sự xấu-xa hèn mạt để cầu sống, khôi chết càng ngày càng chung biết qui sĩ là cái gì càng ngày càng thêm ác hạc. Nói rộng ra đến xã-hội thì thế, mà nói riêng từng người từng nhà cũng vì ham sống sợ chết quá mà mất cả cái khí tự trọng tự tôn, giảm cả cái sức mạo hiểm tiến-thủ, nhân-cách cũng vì thế mà truỵ-lạc, sự nghiệp cũng vì thế mà dễ hèn, đường sinh kế cũng vì thế mà hẹp hòi nhỏ-mọn, cũng thành là cái sống thừa sống nhục cả mà thôi ! Nước mình kém, người mình hèn cũng vì cái tình ham sống sợ chết quá đó mà gây nên vậy.

T.

MỘT THỨ MÁY DÙNG ĐỂ XUỐNG ĐÁY BỂ

Một nhà kỹ-sư Pháp có c ế được một thứ máy dùng để xuống đáy bể, mà không phải ngại gì về cái áp lực của không-khí. Thứ máy ấy hình chóp nón. Mới đây kỹ-sư đã đem thí-nghiệm, mọi việc chưa được thập phần hoàn-toàn, song dùng máy ấy xuống sâu độ bảy mươi mètres, rất dễ dàng không có chút chi là khó k ăn cả. Kỹ-sư còn c lnh đến lại cho được hoàn-toàn, nay mai lại sẽ thí-nghiệm.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 9 Juin 1924

Phi-tướng Pelletier d'Oisy tới Tokio

Phi tướng Pelletier d'Oisy đã tới Tokio.

Bọn thất-nghiệp ở nước Nga

Bọn thất-nghiệp cướp hai triệu roubles kim tệ trên một chuyến xe hỏa của bưu-chính.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 9 và 10 Juin 1924.

Lễ bách-chu-niên ông Ronsard

Thành Vendôme đã làm lễ bách-chu-niên ông Ronsard. Người Pháp cùng người ngoại-quốc điếu chung quanh tượng ông rất đông

Nước Nga mất mùa

Nước Nga bị tiêu khô, mùa màng rất hại. Ở miền nam lúa mì rất hại. Song chánh-phủ vẫn mang lúa xuất-cảng. Ngày 31 Mai xuất-cảng 2.720 (?) nguin tấn.

Tòa nội-các mới tạ hai nghị-viện

Buổi sáng hôm 10 Juin, các tòa rị-sự của các tả-đảng họp ở trú-dân nghị-viện, có ưng thuận cai khoản sau này, để khi tuyên đọc xong bức thư của quan Giám-quốc, thì sẽ đem tuyên đọc tại nghị-viện : Hai nghị-viện quyết cai không bầu bạc với một tòa nội-các, mà cai cách tuyển cử người với cai quyền của nghị-viện. Nghị-viện không dự vào một cuộc nghị-luận trái với hiến-pháp, và quyết nghị hoãn việc ban bạc cho đến khi lập được một tòa nội-các hợp với lòng của quốc-dân. »

Lúc đầu buổi nói đồng buổi chiều ông François Marsal tuyên đọc bức thư của quan Giám-quốc. Trong bức thư ấy có nói : Cai vấn-đề hiến-pháp quan hệ cho các chế độ về sau, không có thể lấy lời của các phái-đảng mà giải quyết một cách ngắm ngắm được. Nay đến lúc nghị-viện phải đem n ệ lấy trac-nhiệm.

Ông nghị-trưởng có tuyên cáo rằng ông có nhận được nhiều giấy xin chất-vấn.

Ông Raibel thì xin chất-vấn về phản đối một cách của tả-đảng liên-hiệp đoàn đùng để làm cho quan Millerand tư cách.

Sau khi ông Raibel diễn giải mọi lẽ và ông François Marsal tuyên bố mấy lời, thì ông Herriot tư-pháp bộ thượng thư có đọc tại nghị-viện-lão nghị-viện bức thư của quan Giám-quốc, và lời tuyên cáo của tòa Nội-các.

Ông Henry Cheron cuất-vấn tòa nội-các về việc tinh chánh trị, và xin nghị-viện ưng chuẩn m t khoản nói rằng trú-dân nghị-viện quyết chí giữ gìn hiến pháp, Tòa nội-các muốn rằng nghị-viện bàn ngay đến mấy lời ấy. Ông nghị-trưởng nghị-viện-lão nghị-viện nêu đọc một khoản của các tả-đảng tin nơi ở việc ban ấy. Nguyên-lão nghị-viện bỏ 154 phiếu ưng khoản ấy. Số phiếu phản đối là 141.

Phi-tướng Pelletier d'Oisy tới Tokio

Phi-tướng Pelletier d'Oisy bay qua có bề Taous.ma giới dương lúc nhiều sương mù, tới Tokio ngày 9 juin, công chúng mừng rỡ rất đông.

Tòa nội-các nước Nhật

Tử-tước Kato lima-tụ các đảng phân-đối chanu pau trug nhập lập tòa nội-các.

Cavile, ngày 7 và 8 juin 1924

Cái nạn thổ-phỉ ở Trung-hoa

Tin Canton. — Ông Drug Miller và linh-mục Robert A. Jofray đã trở về Wooehow, đều không đội mũ, quần áo rách rưới. Bọn thổ-phỉ tha cho về để lo lấy của chuộc. Chúng đòi 20.000 dollards, 100 khẩu súng nhỏ, 1.000 khẩu súng trường và đạn dược đủ dùng.

Cuộc bay vòng thế-giới của Hoa-kỳ

Hai cái tàu bay đã tới Shang ai.

Nạn tàu bay

Tin Santonio — Hai chiếc tàu bay đâm vào nhau cao 1.3 0 pieds. Hai phi hành-gia một người chết, một người cầm tan nhảy xuống.

Người Nhật bị trục ở Hoa-kỳ

Tin Tokio — Chánh-phủ Nhật định dùng 120 tr ện viên để cứu người Nhật bị trục ở Hoa-kỳ. Có ba chiếc tàu đang sẵng về việc chở người N ật ở Hoa-kỳ đi.

Tự nay đến 1er juin có tới 12.000 người Nhật khởi hành ở Hoa-kỳ.

THỜI CỤC NƯỚC PHÁP

Ông Herriot là lĩnh-tụ của tả đảng liên-hiệp đoàn nhất, dùng yêu-cầu quan Giám-quốc từ chức, thì mới lập một tòa nội-các về tả-đảng, nghĩa là về các đảng được thắng số trong cuộc bầu cử mới rồi. Lúc về quan Giám-quốc Millerand cũng đã cử được người lập một tòa nội-các rồi. Người ấy là ông François Marsal, thuộc về đoàn Công-hoà liên hiệp ở nguyên-lão nghị-viện và có chân trong tòa nội-các mới đây của quan Poincaré, mà mấy ông tượng-tử về tòa nội-các cũng nhận dự vào tòa nội-các mới này. Cái vận-mệnh tòa nội-các mới thế nào, ta con đợi tin tức nay mai mới biết. Nhưng là cứ xem trong tòa nội-các mới có những ông de Selves, Maginot và Lefèbre du Prey, thì cũng có thể đoán trước được rằng các tả đảng hiện nay được thắng số ở trú-dân nghị-viện không chịu bỏ phiếu ta dụng não.

Một đảng thì các tả-đảng nhất định yêu cầu quan Giám quố phải tự chức một đảng thì quan Giám quốc nhất định không cử Lại các đảng ấy nếu ha-hèn cứ nhất định gắng nhu mãi, thì ai thoi cục liệu xoay ra làm sao ?

Cứ như tin tức về các cuộc nghị-luận ở nguyên-lão nghị - viện mấy hôm trước đây, thì đại đa số nguyên lão nghị-viện nghe chừng về với quan Giám quốc. Vậy nếu quan Giám quốc cứ người lập tòa nội-các mãi mà không được, có lẽ ngài xin nguyên-lão nghị-viện quyết-nghị giải tán trú dân nghị-viện này để cử một trú-dân nghị viện khác, về sau nếu đ i đa số thì dân nghị-viện mới cũng lại thiên về tả-đực như nghị-viện trước, thì quan Giám-quốc mới sẽ từ chức.

Nhưng trong điện-tín ngày hôm 8 juin có nói : Quan Giám-quốc xem nghị-viện bỏ phiếu về bức thư của ngài tuế nào, rồi sẽ quyết nghị. Xem mấy lời mập mờ ấy hình như ý quan Giám-quốc định rằng nếu hai nghị-viện nghe tuyên đọc bức thư của ngài mà không bỏ đồng tình, thì ngài sẽ từ chức. Nưng ở nguyên-lão nghị-viện ta có thể đoán trước rằng tòa nội-các Marsal được đại đa số, còn ở trú-dân nghị-viện sẽ bị thiểu số, nghĩa là chỉ được một số phiếu bằng số phiếu của ông Maginot trong khi ông ưng - cử trú - dân nghị - trưởng chọi với ông Painlevé mới rồi. Nếu tòa nội-các Marsal bị thiểu số ở trú-dân nghị-viện mà quan Giám-quốc Millerand chịu từ chức, thì các tả đang được đắc thắng mà cái chánh-sách nước Pháp sau nay sẽ thuộc về bên tả vậy. Nước bằng quan Giám quốc không chịu từ chức tất ngài phải xin nguyên-lão nghị-viện quyết-nghị bãi trú dân nghị-viện. Nói tom lại cái thời-cục xoay ra đằng nào nữa, việc chính-trị nước Pháp cũng còn phải rắc-rối ít lâu nữa mới yên.

X.

LỜI ĐÀN BÀ

Một cái tư-cách nhà buôn ta phải có

Kể ra những tư-cách nhà buôn ta cần phải có thì thật quá nhiều : trừ ra những vấn-đề rộng rãi có ra xin những các bác đàn anh đàn chị, em không dám với đến, còn cái vấn đề nhỏ nhen ấ vật này em xin các ngài cho phép em giải bày lên tờ báo để họa may có bổ ích cho bà con ta được chút nào chăng.

Cái vấn đề này rất dễ, tưởng nhà buôn ta từ người gồng gánh đến nhà hành được. Vấn đề này là vấn đề gì ? Có cần phải ti nhỉ u tiền bạc không ? Xin thưa các ngài : Không cần đến một đồng xu nào cả, chỉ tập trong it lâu thì được ngay cái vấn đề này là cái nụ cười của nhà buôn vậy. Cái nụ cười ra sao ? Cái cười này khác hẳn cả các cai cười khi ma muốn tìm được cũng không khó. Cái cười này g-ống như cái nụ cười của ta xuất biện trên nét mặt trong lúc gặp gỡ một người bà con quen biết vậy. Cái nụ cười này ngọt ngào êm thắm ai trông thấy cũng không có lòng ác cảm với ta được và đối đãi với ta cũng có vẻ ân đêm, cái nụ cười này có thể mua c uộc được lòng người, như một cái giầy lâm cho người mua kể bao lần lục với nhau. Cái nụ cười này kể ra các nhà buôn ta cũng đã có it nhiều nhà biết thực hành, nhưng tiếc thay nhiều khi xen cái giọng cười khinh bỉ vào làm cho bao hàng ngày càng thưa. Lâm nhà buôn khác là còn tệ hơn nữa. họ k ông biết cái nụ cười là gì và đối đãi với người mua hàng rất lạnh nhạt lại hay có ý kế khinh người trong, hễ ăn mặc bảnh bao lịch sự thì họ tăng bốc một cách rất quá đáng, còn người quần nâu áo vải, họ lại đối đãi một cách rất tồi tàn, nửa bán nửa đuổi, mèo mỉng rẻ mỏi ai thấy cũng phải buồn rầu có tâm lòng thương nòi yêu giống đến đâu cũng không có thể bước chân vào hàng họ được. Một hôm em hỏi mấy người ở làng vì có gì mà không đến mua hàng của người Nam ta, lại cứ đi làm giàu cho các chú mãi thế ? Ông lý ở làng em nghe em nói, với vàng đáp rằng : « Thưa cô, chúng tôi đây cũng muốn mua cho người mình, ai có đại chi mà gánh vàng đem đổ sông Ngô ; nhưng... tôi hay người mình thì tôi cũng xin kể u không dám tới....

— Sao lại không dám tới ? Ông nói thế thật tôi không hiểu được chút nào cả ; hay là các ông sợ người mình thấy các ông nhà mua mà giả đối chăng ?

— Không nói dấu chi cô, người mình không giàu giáo bằng người Tàu được, đâu có nói thách nói đối, chúng tôi cũng biết xem h ết trả chúng tôi cũng biết bỏ đãi người bạn hàng ; họ xem họ như một ông quan hay là một bà lớn, còn chúng tôi thì như lũ hành khất đến xin kiếm gì cũ họ hễ có trả rẻ thì họ đã bảo đi mua chỗ khác cho rồi, ra xé là mà mấy cho nhiều, đứng đến đây mà vọc hàng người ta cho thối ra nữa ; nh ều khi lại còn xũ áo xũ quần, dưỡi hôn dưỡi vía cho khỏi mất (may xưa), thậm chí nhiều khi họ còn lấm lăm cười rủa anh em tôi trong lúc mới bước chân ra khỏi hàng. Anh em tôi nghĩ rằng sinu sự cũng chẳng được câu chi và lại bước đàng thang dạ, làng xa nha ngại, một nhịn chín lành nên cũng thôi, chỉ mong bước chân ra khỏi cửa họ là may. Đó là cái bộ dạng của các bà các mợ ; còn các ông các cậu lại qua nữa, họ ngó chúng tôi rất khinh bỉ đến nỗa cou mắt và ăn nói đối đãi quá t vô lễ, họ gọi chung tôi bằng lão nọ thằng kia, anh tê chú nó, lại thêm cái nét mặt nghiêm nghị của họ đem (với cái nét mặt của quan huyện chúng tôi cũng còn hơn gấp năm bảy phần. Còn như các chú tôi để lắm, tha hồ mua, tha hồ trả, không sợ may xưa may sớm gì cả, đó đem đó đuổi cũng không cử kiêng chi, nên chúng tôi quen mua hàng của các chú cũng là vì thế. »

Em nghe nói nghèu-ngão không biết trả lời làm sao. Em thiết nghĩ nhà buôn là một nghề quan-trọng trong nước, văn - mệnh của một nước, giàu mạnh hèn yếu cũng nhờ một phần trong nghề buôn.

Theo như những lời của mấy người ở làng em đã kể trên kia và theo những việc mà con mắt em đã quan sát đến nay thì xét các nhà buôn ở nước ta không thạo thương trường bằng người Tàu cũng của Khách là cũng vì người mình không biết cách đối đãi với khách mua hàng và không có cái nét mặt vui vẻ vậy.

Cái cách đối đãi người bạn hàng tân tệ vô lễ ấy sinu ra cũng vì bổn lẽ sau này : một là người mình chưa thạo nghề buôn, ai là vì tục mê tín, ba là cái tính kiêu căng, bốn là cái vẻ mặt không tươi tỉnh. Vậy nhà buôn ta phải sớm bỏ mấy cái tật-tục và may cái nết xấu ấy đi, và nhất là phải tập lấy cái nụ cười đã kể ở trên thì nghề buôn của người mình mới mong có lẽ phát đạt được.

Lữ-Lị Hồng-Đào (Huế)

HÀI ĐÀM

Cũng chẳng khác Hoa-kỳ

— Thưa ngài, ngài xem cái tướng tôi liệu còn thọ được bao lâu. ?

— Ngài it ra cũng còn được năm, sáu mươi năm nữa.

— Chao ôi ! Lâu thế ! thế thì tôi không có đủ thời-giờ làm tron vẹn được việc mà tôi đương tổ-chức !

— Xin ngài tha lỗi, chẳng hay ngài tổ-chức việc gì mà quan-trọng đến như thế ?

— Tôi tổ-chức một cuộc. . . . bỏ quan tế giới !

Sơn-phong

Tin Saigon

Lệ mới về việc vận tải ô-tô

Quan Thống-đốc Nam-kỳ vừa ký nghị-định bắt những *chauffeur* xe ô tô vận tải thuê và những *chauffeur* phụ phải đeo luôn ở cánh tay một cái băng đa thêu tên người chủ cao 2 *centimètres* và cái số xe cao 4 *centimètres*. Mỗi xe chỉ được dùng mọi *chauffeur* hiệu và một *chauffeur* phụ mà thôi. Các *chauffeur* xe vận tả không được chào kéo hành-khách, úc xe đỗ phải ở luôn bên cạnh xe và chỉ được lại gần hành-kh ch để mang đồ đề hành-lý mà thôi.

Hễ trả lệ này thì các chủ xe phải chịu trách-nhiệm.

* * *

— Ở ngoài Bắc ta bây giờ xe ô-tô vận tải cũ g đã nhiều lắm rồi, vì thử cũng bắt thi hành cái lệ ấy thì hay lắm, và mong rằng quan trên lại bắt để cả số hành khách mỗi xe được chở là bao nhiêu người, kể các xe này thám lắm, cứ chồng chất người trong xe như ở hàng hóa vậy.

Một cái án-mạng

Đêm 6 Juin hồi 10 giờ tại một nhà thanh-lâu K ách ở phố Tân-hưng tỉnh Cholon có m t người ở đầu Khách bị ba thằng cướp đi cết và lấy mất cả đồ đ c g.

Mấy tên ác-phạm trốn được cả, chưa bắt được.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 31 độ
15 giờ 31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ năm 12 Juin 1924
S. Jean

Âm-lịch

11 tháng năm, năm Giáp-tí
Ngày Nhâm tuất
Hành Thủy, Sao Đốc, Trực Bình
Kỵ : Khai-trí, Quyết-thủy.
NGHI : Tế-tự, Kỳ-phúc, Thượng-lương, Hội hữu, Kết-hôn, Giá-thú, Tiền nhân, Tạo-tác, Thượng lương, Phụ thụ, Tạo tiêu
KHUYÊN KHẨU

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		9 $ 00
— nhì	—	8 75
— ba	—	7 80
Thóc.	—	5 60
Bắp ngô.	—	5 00

Giá bạc. Kể từ ngày 11 Juin 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 10

Các phi-tướng Hoa-kỳ. Quan Phó lãnh-sự Hoa-kỳ tại Haiphong báo tin rằng ba nhà phi-hành Hoa-kỳ bay vòng quanh thế-giới, đã từ Hongkong đi 7 giờ sáng hôm 10 juin và trưa hôm nay thì tới Haiphong.

Phái-bộ kinh-tế về Haiphong. — Phái-bộ kinh-tế ở Nhật đã đi tàu *Hanoi* về, đến ngày mai 12 juin thì tới Haiphong, duy ông hội trưởng phòng Thương-mại Hanoi thì chuyến tàu sau mới về.

Hội đồng Thái-bình dương — Hội-đồng Thái-bình-dương sẽ mở tại Honolulu từ 31 Juillet đến 11 Août 1924. Đông dương sẽ có một phái-bộ đến dự Hội-đồng ấy là những vị sau này : MM. Damiens quan cai-trị sung phó quản-lý văn-phòng phủ Toàn-quyền, Yves Henri, giám-đốc nông chính ; Saint Félix quan cai-trị sung chánh văn-phòng phủ Toàn-quyền ; Krempf chánh viện khoa-học và sở ngư-nghiệp ; Gulbier chánh sở kiểm-lâm, Le Louet chánh sở Thú-y.

Kỳ thi tú-tài Tây. Các thí-sinh có tên sau này đều trúng tuyển :

Ban D

MM. Hồ-đắc-An, Cassagnand, Ngthiện-Chi (được phê bình hạng), Léon Cosseral, De Cordemoy (được phê bình thứ), Deville, Nguyễn-châu-Đức, Robert Guillot, Huỳnh-hữu Hỏi, Paul Humbert, Lê-kỳ-Hương, Lavergne (được phê bình thứ). Hồ đắc-Liên, Đào-văn-Ty, Wakabayashi.

Ban B

MM. Babaud-Dulac Roland, Beau, Melle Cavaignal, Châtelier, Dauphin, Phạm-văn-Phan.

Ban C

MM. Berbain, Bardon, Blondlat, Melle Collet, Ebrard, Melle Nédelec (được phê bình thứ), Ricus.

Phần thứ hai

Ban Toán-học

MM. Nguyễn-kiêu-Ba (được phê bình hạng), Đặng-phúc-Thông (được phê bình thứ), Humbert Pierre, Derey Daniel, Liverset Louis, Melle Lochard Marthe, Nguyễn đình-Nhiếp, Phan-tạo-Thiết (được phê bình hạng).

Bằng tú-tài bản xứ. — Các thí-sinh có tên sau này đều trúng tuyển kỳ thi bằng tú-tài bản-xứ :

MM. Phạm-quang-Ánh, Trịnh-như-Tiếp (được phê bình thứ), Ng.công-Huân, Trần-v-Ninh, Đỗ quang-Tiệp, Nguyễn-duy-Xán (được phê thứ).

Bản quán có lời mừng các nhà tân khoa.

Một trận cười. — M. Nguyễn-đình-Nghị mới soạn một vở hát chèo cải-lương nhan là MỘT TRẬN CƯỜI. Trong tả một đứa ngoan-bộc đã khéo dùng một cái cơ mưu qui quyệt kết nên một đoạn nhân duyên cho chủ và nhân đó để tự kết một đoạn nhân duyên cho mình. Soạn giả khéo chọn được câu chuyện éo le đáng buồn cười và diễn nên những câu vẫn mới mẻ cũng buồn cười, để làm một trận cười mua vui cho công chúng. Tối hôm nay 11 juin sẽ khai diễn vở chèo ấy tại rạp *Sán-nhiên-đài*. Ai muốn mua vui, tuồn cười ấy đáng nên mua.

Vở đây 28 trang, in tại nhà in Mạcđình-Tư, giá bán 0 $ 20.

MUỐN BÁN

1 cái xe caoutchouc bánh đặc còn mới.

1 cái xe đạp còn tốt hiệu "Alcyon."

2 cái nhà gạch, có gác, số 34 và 36 Voie N° 33.

Hỏi tại số 57, phố hàng Đào, 3858

Ngạch tòa sứ. — M. Vũ-văn-Viết thư-ký hạng ba ngạch tòa sứ, tại Thái-bình được nghỉ phép 29 ngày lĩnh cả lương.

Mạch-lô với lính lập đánh nhau ở âu thủy. Mấy người tài-sế và mạch-lô tầu *Yenbay* của công ty Bạch-thái-Bưởi là Lê-quý-Thâm, Trần-huy-Kinh, Bùi v-Niêm, Đỗ-v Kim, Trần-văn-Thạc và Trần-văn Lợi đánh mấy người lính tập đi chuyển tàu ấy thì nay đã bị bắt giải vào Tòa-án.

NƯỚC CHANH
BIỂU
T B
125, Route de Sinh-từ
(Hàng Giấy)
Chế bằng nước cất thật là thanh-khiết, chai quả bóp, mút sắt.

Các người nào sành uống nước chanh, từ nay không cần phải mua nước chanh Hồng-kông nữa. Xin hiệu nay mà uống ngon hơn mọi thứ nước chanh khác.

Bản-hiệu có bán cả nước hơi *Soda*, và nước cất (*Eau distillée*) để dùng pha thuốc thật là thanh-khiết.

Thư-viện của về khỏ đỏ thứ nhất — Bản quán tiếp được bài sau này :

Tôi xin thay mặt tất cả các viên chức công sự trong đạo quân, lấy danh dự mà bẩm mà đáp tạ cái thịnh-tình của các ngài đã hạ cố đến thăm dinh trại chúng tôi và tặng cho độc-thư-viện của hàng hạ-sĩ quan những bộ sách vở qui báu. Song trước khi đáp tạ các qui báo quán tôi hãy xin phép các ngài để bày tỏ cái vẫn đề lập thành độc thư-viện của chúng tôi là thế nào để các ngài rõ.

Số là từ khi nước Đại pháp lấy lòng bác ái, lấy nghĩa đề huề, không nề xa cách, vượt qua mấy lần đại-dương sang mở mang cho xứ ta đến giờ, hết lòng dắt dìu ta, mong cho ta ngày kia sẽ cũng được cùng với các nước văn minh chen vai sánh gót. Cho nên phàm học-thuật kỹ-nghệ, quân-sự và nông, công, thương đều đem cái văn-minh mới mà dung hòa với các văn-minh cổ của ta, làm cho sự học không phải gián đoạn, học giả không phải bỏ ngỏ, học thức ngày thêm bành trướng. Mai sau này giờ sĩ cũng hiểu được cơ ích lợi của tânhọc đối với cựu-học là thế nào? và cái tiền đồ của nước ta là thế nào?

Như nhà binh chúng tôi, nói về phương-diện kỹ luật, tuy chúng tôi không dám tự phụ là năng-binh, song cứ theo phép thao luyện trong binh pháp của qui-quốc với cái lòng kiênnhẫn của con nhà Hồng-Lạc, thì gần đây việc hành-quân cũng đã hữu pháp lắm. Xem những sự rối loạn ở nước ta, như những việc Yên-thế, Thái-nguyên, Hải-ninh, và những trận tranh chiến ở Âu châu, như những trận ở Chemin des Dames, Salonique và Syrie, nào những giấy bao-từ của các quan ấy-lạo binh gia, nào những giấy huy-chương của chính-phủ ân thưởng chiến sĩ. Như t ế thì nhà binh chúng tôi đối với cái thâm ân/áo dưỡng của qui quốc đầu không dám nói là đã được hoàn-toàn, song đối với hai chữ trung-t ành cũng đã có chút vẻ-vang vậy.

Về phương-diện học-thuật, qui binh-bộ cũng thỉnh cầu với chính-phủ trù liệu cho chúng tôi rất là châu đáo. Nào mở những trường vũ-bị để kén chọn lấy chức dịch, nào lập n ững trường Đồng-ấu để bồi dưỡng lấy nhân tài. Ngoài hai trường ấy, mỗi đạo quân lại lập thêm một trường Kiêm-bị-cao-đẳng-ọc-hiệu, trừ phápvăn thi c ương-trình theo như trường Bảo-hộ, lại còn dạy cả Hán-văn và những tiếng Viễn-đông như là tiếng Trung-hoa, Ai-lao, Cao-mên vân. vân. Mỗi năm lại mở một kỳ hội-t ể các đạo quân ở Hanoi để chọn lấy chức thông-sự. Nhà binh không kỳ ai, hễ thông hiểu được khoa nào trong chương trình của nhà trường đều được tình nguyện ứng-thi, trừ những người đã có bằng tú-tài hoặc Cao-đẳng sơhọc được miễn thi ; vì cứ theo như tân nghị, những người đã có văn bằng nói trên này, khi dầu ngũ được cấp bằng thông-sự ngay. Còn những thí-sĩ, người nào được hội-đồng sát hạch lấy trúng-cách, thì quan Tổngthống-Đông-dương Quân-vụ đại-thần sẽ cấp bằng thông-sự và cấp cho một thứ lương bổng, trừ lương lính không kể, lại được thêm mỗ tháng từ 9 đồng cho đến 36 đồng tùy theo niên hạn của mình. Cứ xét từ khoảng 20 năm trở đây, sự học của nhà binh chúng tôi tuy không dám tự phụ là tiến bộ, song cũng đã mở mang ra được một đôi chút.

Tuy vậy chúng tôi cũng không dám tự mãn tức mà đã lấy thế làm chỉ cảnh rồi, cho nên hàng ha-sĩ quan chúng tôi mở đây có thỉnh cầu với quan Đại-tá Durand coi đạo quân xin thiết lập độc-thư-viện ; lấy tiền-lời làm mục-đích, lấy hợp quần làm chủ nghĩa. Nguyên quan Đại tá Durand, không những là một nhà đại học thức, đại võ lược, ngài lại thêm hiểu Hán học, vì ngài đã từng quản đốc những đạo quân thuộc địa ở viễn-đông bởi thế khi ngài thấy chúng tôi thỉnh cầu, thì ngài cũng nhiệt thành mà chuẩn y và chuyển ủy cho quan Đại-úy Laurenssan thi hành việc ấy. Và chính quan Đại-úy Laurenssan là một bực lão-luyện và thông hiểu tinh tình của người xứ ta, vì thế quan Đại-tá Durand rất là tin cẩn và chuyên ủy việc ấy cho ngài. Xem như việc thiết lập phạn-xá của lính thì đủ hiểu. Từ khi quan Đại-úy Scherer cải nhiệm, thì quan Đại-úy Laurenssan kiêm cả chức kiểm sát phạn-xá, đến nay đã thấy công hiệu nhiều lắm, chắc sau này sẽ có một cái kết quả rất là rực rỡ ; vì sự ăn uống của quân lính bây giờ rất có điều độ, rất hợp vệ sinh và rất dễ, lính tráng không bay sinh bệnh tật. và để dành được nhiều tiền. Các quan Thái-y thường hay viết thư về hỏi ngài khéo điều dưỡng cho lính. Xem như thế thì cái công đức của quan Đại-tá Durand và quan Đại-úy Laurenssan đối với sự sinh hoạt của nhà binh chúng tôi bề non không vì

Quan Đại úy Laurenssan không những tài về đường kinh-tế, ngài lại là một vị nhiệt-thành, rất hay làm ơn cho quân lính bản xứ. Khi quan Đại-tá Durand hỏi ý-kiến ngài về việc thiết lập độc thư viện của chúng tôi thì ngài hiểu đồng-tình mà hoan nghênh ngay, vì thế cho nên viện độc sách của chúng tôi được chóng thành-lập lắm. Khi đã thành-lập rồi ngài lại hết lòng khuyến-khích mọi người đến hưởng khỏi phần dương. Ngài đã nhiều phen hiểu dụ rất là hùng-hồn để cho ai ai cũng hiểu thấu cái nghĩa tiến-ích và hợp quần là thế nào. Mỗi đây ngài lại vẽ tặng mỗi các quan và các qui báo-quán *Trung-bắc tân-văn* và *Nam-phong* đến thăm phạn xá của quân lính và độc-thư-viện của chúng tôi để các ngài rõ cho cái tình-tâm của các quan đã vì quân lính mà trù liệu và các ngài biết cho cách xử trí của các quan là thích thời.

Thế mà khi vào thăm, các ngài lại rõ cho cái nỗi khiêm-khuyết của độcthư-viện chúng tôi đương ở thời kỳ ấu trĩ nay mai lớn cho những sách vở như thế, chúng tôi biết lấy gì mà cảm tạ cho phu cái thịnh-tâm hảo ý của các ngài được. Các ngài đã vì nghĩa đồng-bào, vì tình thân-ái mà giúp cho độc-thư-viện chúng tôi như thế này, không những là bổ ích cho chúng tôi, lại còn là một mối liên lạc rất là đầm thắm mà nhà binh chúng tôi chưa từng được tận hạnh trực tiếp với các qui báo-quán như ngày nay vậy.

Chúng tôi xin thắp hương đính lễ khẩn cùng thượng-đế cầu nguyện cho hai qui báo-quán sự nghiệp ngày thêm hưng thịnh, kiến văn ngày thêm rộng rãi, xã-hội vì đấy mà có lương, nhân dân vì đấy mà phẩn lệ, người người thiện vì đấy mà phấn lệ, người ác vì đấy mà tự tân, cái hạnh phúc tương lai của quốc-dân, hai qui báoquán sẽ dự chiếm một phần vậy.

Chúng tôi mong rằng các ngài sẽ làm ơn đăng những lời mình ta thô mằng này lên báo chương, để trước là cảm tạ cái thịnh tình của hai qui báo-quán, sau là để quốc-dân và nhất là những nhà có con em được ở linh biết rằng hai chữ trí ân nhàn nước khéo day dỗ đã in hẳn vào trong óc con nhà binh vậy.

Nay kính tạ.
Bắc-kỳ lục quân đệ nhất đạo chánh suất đội
Ng-xuân-Áng phụng thảo.

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.02
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. 0. 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bán kín, mỗi hộp hai mươi điếu. 0. 20

Dọa giết chết. Lữ tên Ng-văn-Quất 20 tuổi, Vũ-văn-Thanh 21 tuổi, đều bán hàng hương ở hàng Bồ số 29, Ng-văn-Trinh nấu bếp cho nhà ấy, Trần-văn-Quế thằng nhỏ của một nhà ở Thanh-giám, Lý-v-Lương làm hương ở Thanh-giám dọa giết một cô trợ-giáo trường tư-thục là Đào-quỳnh-Oanh ở Than -giám thì nay đã phải bắt để xét tội.

KINH THI

Kinh Thi quyển thứ nhất. đến 15 Juin này, in xong.

Tản-Đà Tư-thư cục kính bạch
3567

Việt - Nam - thanh - niên hội. — Tối chủ-nhật vừa rồi, tại hội V. N. T. N., có chừng 50 hội-viên dự cuộc đàm đạo nói về cách chấn-hưng thểlực cho chủng-loại Việt-Nam. Thiếuniên xem ra có ý lấy làm thích lắm. Bài của ông Trần-văn-Luân khảo-giảng thật là hoàn-toàn, bao nhiêu những sự hệ-trọng của vấn-đề thểdục cùng những sự liên-lạc mật-thiết của vấn đề ấy đối với các vấn-đề xãhội luân-lý khác, ông đều bày tỏ ra một cách hùng hồn rộng-rãi. Những vấn-đề ấy nếu làm lợ không biết thì giống nòi ngày một lụn-bại đi, mà nếu ra tâm giải quyết được thì chẳng những quốc-gia mạnh-giỏ về đường thân-thể mà thôi, các đức-tính về tinh-thần luân-lý cũng mỏ mang đều như thế cả. Tuy nhiên, ta hoặc nói về vệ-sinh, thể-dục hoặc nói về việc di dân nhà-quê ra tỉnh, việc tảo-hôn, việc hưê-nguyệt, cách lập gia-đình kỷ-nghệ, cách mở thêm sáng kiến để giúp các việc công-đức như (Âu-tríviển), và mở ra nông-phố ngân-hàng v. v. . . . ta dẫu muốn xoay xở thế nào mặc lòng, cũng không bao giờ khỏi kết-luận một câu như sau này : Muốn cho nước nhà tiến-hóa, phải trừ những tinh ích-kỷ, khoe khoang, tham-tàn và dạy cái nghĩa vong-kỷ, cái nghĩa ân-tâm là lợi cho đồng-bào. Muốn thế, ngoài sự học-chính của nhà- ước để giúp một phần to cho quốc-dân, ta phải mở-mang nhiều công-cuộc ích-lợi, thì-dụ như hội Việt-Nam thanh-niên là hội nhờ thanh-niên mà giải-rác các ý-tưởng ấy ra toàn-dân và cảm-khích cho mọi người có ý muốn sinh-hoạt lao-động, sinh-hoạt lao-động cho đồng-bào tiến hóa, chứ k ông phải sinh-hoạt lao-động lấy tư-ích cho mình.

H. V. N. T. N. lai cảo

Bán hai lô đất : lô t ứ nhất số 23 ở đường Sơn-tây, 108 m² và lô thứ hai số 3 ở phố Chanceaulme và Charon, cạnh c ửa Đông-tân, đường chợ Hôm.

Hỏi tại :
Hiệu PHÚC-THÀNH
Số 43, phố hàng Trống, Hanoi
3868

CÁO BẠ H

Hiệu Bảo-chế MONTÈS nhà ba chuông, có lời để các nhà làm đồ thủy tinh biết rằng nước acide fluorhydrique đã tới nơi.

CẦU SỐNG CÁI

Tôi hôm nọ, tôi đi chơi mát cảm sông cái lúc về gặp mưa phải cảm, nhờ uống được mấy hoàn thuốc khỏi ngay ; xin mách ba con : Thuốc ấy mua tại hiệu QUẾ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi là một hiệu chuyên bán sâm quế thực cao thượng hạng và các thứ hoàn tan thuốc gia truyền.

Hà x ân-Lan bi xao

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM - BÙI - CẨM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ

Sách dày hơn 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển . . . . 0$30
Tiền cước 0. 11

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho :

M. BÙI-XUÂN THÀNH
61-63 — Rue du Coton — Hanoi

Xe đạp thuê lấy đi mất. — Theo lệnh quan Biện-lý, sở Mật-thám đã cho xét về việc mấy hiệu cho thuê xe đạp ở Đáp-cầu và Hanoi kiện về việc những người đến thuê xe đạp rồi lấy xe đi mất.

Tù vượt ngục đã bắt được. — Tên Ngô-đức-Tiến tức Dong vượt ngục ở Lang-sơn nay đã bắt được.

Ăn cắp nhẫn vàng. — Một người vú là Ng thị-Nhung ăn cắp của một bà đầm là chủ nuôi một cái nhẫn vàng giá 50 đồng thì nay đã phải giải vào tòa án.

Cướp giật. — Phạm-văn-Lang là thợ g ầy ở ngõ Nội-miếu chuyên cướp giật một cái tói xách của một bà đầm và bắt được mang một con dao bỏ nghi là của ăn cắp thì nay đã phải giải vào tòa án.

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI-PHÒNG

Sòng bạc ở đường Maréchal Foch. — Sở mật-thám trong khi đến bắt đám bạc ở đường Maréchal Foch bắn-báo đã nói trước thì nó bắt được tiền cả thảy là 854 p.78, Người ta nói rằng số tiền ấy là tiền đặt với tiền hồ.

Ngan ô-tô. — Hồi tám giờ rưỡi sáng ngày thứ hai, một ông Tây ngồi xe nhà ở phố Baul-Bert lại phố Harmand, vẫn đi phải tay, đến gần nhà Garage Central thì bị chiếc ô-tô T. 1499 ở phía dưới đi lên đâm phải. Có lẽ lỗi tại người Tây cầm lái ô-tô vì lượn rộng quá để vào xưởng nên mới thành cơ sự nhường vậy.

May ông Tây ngồi xe nhà và tên phụ kéo đều vô can, chỉ chiếc xe Hj vênh bánh tay trái, gẫy mất ba cái tay hoa và rập mất cái chắn bùn bên tay phải mà thôi.

Đồng hai bào giả. — Tàu Rubis ở 15i Hongay về ngày hôm nọ lại bắt được một chú Huê-kiều mang những 380 đồng bạc bằng hai bào giả.

Buôn súng lục — Độ trước những người làm sở Thương-chính có bắt được một người đàn bà Tàu buôn lận súng lục, nhưng tờ bẩy đến nay vẫn chưa bắt được những người Tây tải các súng lậu ấy vào Haiphong, mãi đến chiều thứ bẩy vừa rồi, sở mậtthám có bắt được một người Tây làm ở tàu *Chili* tên là Canvin và sáng hôm sau lại một người nữa là Joseph Scaglia cũng làm ở tàu fy buôn súng lậu. Những súng và đạn bắt được cũng y như những thứ đã bắt được ở tàu *Paul Lecat* và tàu *André Lebon* độ trước. Người bắt được sau là Scaglia đã t ú nhận cả. Vậy hai người đều phải lĩnh giam để xét.

Cứ như báo *Courrier d'Haiphong* thì các khí-giới fy mua ở miền bờ bể Phi-châu rất rẻ tại thuộc-địa cũ của Đức về phía Đông-nam Phi-châu.

SẼ XIN HẬU TẠ

Tôi có con chó giống « Nhật-bản » sắc trắng, hai tai, lưng và đuôi và vàng nhuóm, cổ đeo cái vòng xích bằng kền, có cả khóa và nhạc. Hôi tám giờ tối thứ-nhật nó lạc ra ngoài đường, vậy ông hay bà nào bắt được hay là trông thấy nó, làm ơn chỉ bảo cho tôi, tôi sẽ xin hậu-tạ.

Giáp-đăng-Đạt
83, Avenue Belgique, Haip hong

ĐÁP-CẦU

Phát phần th.ưởng — Trong một số báo trước đăng danh sách các nhà quyên tiền giúp việc phát phần thưởng cho học trò trường Đáp-cầu có in lầm số tiền quan huyện Võ-giàng quyên 10 đồng làm 1 đồng. Vậy nay cải-chính là 10 đồng cho đúng.

PHỦ-THỌ

Đi tuần trộm lại ăn trộm. — Làng Tu-vũ vì đồng điền nhiều, nên chi trong dân phải cử lần lượt mỗi năm hai mươi dân em và hai người dân anh (tục gọi là mục-phiên) để chuyên trông nom giúp dân cho có trật-tự, đến khi hoa-m.u được ăn thì các nông-gia cũng sẽ chia cho nhiều ít, nghĩa là 15 hàng thì cho một hàng gọi là đền bù cái công khó nhọc, bởi thế nên cái trách nhiệm của người mục-phiên cũng khá nặng nề, một là phải đốc thúc dân em trông nom cho khỏi mất, nếu mất thì phải đền. Người nào làm cẩn hoặc người có ruộng hay người đàn em bắt được là có lỗi. Thế mà mới đây lại có một người mục phiên đã cả gan phạm điều lỗi fy là lấy trộm ngô của người ta. Không ngờ lại bị người có ruộng bắt được, liền giải về trình ở điếm để đợi đến kỳ hội-đồng phân-xử. Làm một người cả dân ủy thác trông nom mà lại làm xằng như thế, thì còn chắc ai.

Phan-bá-Liễn.

Cái nạn xe đạp. — Trong một tỉnh nhỏ như tỉnh này, mà có đến giăm chục chiếc xe đạp cho thuê! Suốt ngày lúc nào cũng xe lượn ở các đường làm ngăn trở cho sự đi lại lắm, hôm thì đánh đổ gồng gánh, hôm thì đụng phải người. Vừa rồi lại có người đi xe đạp ở đường chợ, đụng phải một đứa bé con, xây mày xát mặt, bất tỉn nhân sự May có một bà đầm qua đó thấy vậy, mới cho bắt người đi xe đạp lên sở. Cảm và k iếng đứa bé bị thương đi phục thuốc.

NGHĨA-LỘ (Yên-bái)

Khuyến-khích việc giồng cây. — Hiện nay quan đốc sẽ tại muốn khuyến khích việc giồng cây để làm gương cho dân trông đó mà bắt chước. Ngài xin các hạt giồng ở sở Lâmchính Việt-trì, như là hột lim, sồi, xoan, long-não, sơn điệp, téc, thông, ván ván, và nhặt các giống hột gỗ tốt ở trên rừng về ương giồng trong một khu vườn rộng rãi cạnh nhà trường Pháp Việt Nghĩa-lộ đã trồng thấy hàng vạn hột nảy mầm, chỗi là tươi tốt tốt. Bộ một, hai tháng nữa cây cao, cành cứng, chắc ngài sẽ phát cho dân. Thật là một dịp tí có, ta nên tận tâm khai phá những rừng xanh, gò rậm, đồng hoang, thì giồng lấy độ một vạn gốc cây vừa lim, vừa téc, v. v. — trên một vài cái rừng rộng độ 40 mẫu tây, trong vài năm c ắc đã được hưởng lợi nhiều vậy.

Thanh-giang lai cảo.

NAM-ĐỊNH

LỜI CÁO PHÓ

Chẳng may nội-nhân, thân-mẫu, nhạc-mẫu, ngoại-tổ-mẫu, ngoại-tăng tổ-mẫu c ủng tôi là :

Mme NGUYỄN-HUY-TẶNG
née Phạm-thị-Châm

Hưởng thọ 74 tuổi mất ngày 9 juin, chúng tôi định đến 7 giờ sáng 12 juin này làm lễ an táng tại Bắc-lệ nghĩa-trang Nam-định.

Quan-phu :	Ng-huy-Tặng,
Ai-nữ :	Ng-thị-Huống, Nguyễn-thị-Hai, Nguyễn-thị - Sinh,
Tế-tử :	Lã-qui-Chấn, Hồ-sĩ-Nam, Ng-hữu-Khoa,
Nghĩa-tử :	Ng-huy-Bịch,
Nghĩa-hôn :	Bùi-thị-Cán,
Ngoại - tôn :	Lã qui-Trạch và vợ Lã qui Lợi, Lã-qui-Chây và vợ Lã-qui-Tiếp, Lã qui-Hòa, Hồ sĩ-Bắc, Hồ-sĩ-Kỷ, Nguyễn-văn-Hiếu, Nguyễn - huy-Ba, Ng-huy-Quảng,
Nghĩa-tôn :	Lã thị-Tiếp, Lã-thị-Hiệt, Lã-thị-Đầm, Lã-thị Nhuận, Lã-thị-Sen, Lã-thị-Giục, Hồ-xuân-Mai, Hồ-thu-Ký, Hồ-thị-Đỏ, Ng-thị Nghĩa,
Ngoại tế-tôn :	Vũ-hùng-Toán, Nguyễn-ngọc-Nhị,
Ngoại tăng-tôn :	Lã-qui-Thái, Lã-qui-Đắc, Vũ-hùng-Bát. Ng-ngọc-Phan, Vũ-thị-An, Vũ-thị-Minh, Nguyễn-thị-Đỏ. Đồng cáo phó

Xin thay tờ cáo phó riêng, và xin miễn điếu le.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

CÔNG-TY ĐIỆN KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Cáo-bạch thứ nhất

Theo như nghị-định của quan Đốc-lý Hà-nội ngày 11 Avril 1924 về giá mua điện thắp đèn, và điện chạy quạt, ông Tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp có lời thỉnh các nhà mua điện đến buồng giấy của Công-ty, phố Francis Garnier, để làm giấy mua điện cho hợp phép.

Ông Tổng-quản-lý
G. PELLETIER

Cáo-bạch thứ nhì

Công ty điện-khí Đông-pháp có lời để qui-khách biết rằng công-ty mua được đèn điện hạ giá, nên từ ngày 1er Juin đến ngày 31 Août đèn 32, và 50 bougies định giá là 3 fr. 50,

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt số kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3009

VIỆC KINH-ĐÔ

Gạo thua quá. — Chợ Đông-ba giá gạo nay một quan chỉ được 4 lon rưỡi là cùng, và có nơi chỉ có 3 lon thật là tệ quá. Mùa lúa năm nay mất hết 7 cho nên giá gạo mới cao như thế, ở Hoằ tuy có các che gạo ở các xứ xa tới bán nhưng các miền nhà quê lại đến ăn hết sạo ấy nên giá gạo vẫn cao hoài, chẳng hay quan trên đã dùng phương sách gì mà cứu hoạn kẻo mà càng ngày gạo càng thua nữa.

Cái nạn xe đạp và xe tay. — Chiều hôm thứ bảy vừa rồi, một người đội đi thơ đi xe đạp ngang trước phủ Khâm-sứ, đi bên tay phải mà rẽ lên dốc cầu Clémenceau vừa mới bẻ quanh lại thì ở đâu trên đốc một cái xe cao-su nhà đâm sầm chạy xuống tuông đến trước cái xe đạp. Người đội đi thơ thấy thế nguy bèn nhảy lui thì cái xe-đạp mới xe mà nhảy lui thì cái xe-đạp mất xuống xe tay chồm lên, tên cu-li xe đạp nhảm cái hà đòn cái xe đạp toạc cả chân, còn cái xe đạp bị xe tay chẳn queo cả tay lái và gẫy bánh, may sao người đội chẳng can gì bởi lành mà thoát thân kịp.

Khi đã xảy ra sự nguy-hiểm ấy thì tên cu-li xe kéo xe lôi cái xe chạy tuốt còn thấy đội nọ đứng bên đường lấy run khắp khẩu, các người lính cảnh-sát xúm lại xem sự hiểm nghèo thế mà chẳng ai bắt lấy tên cu-li xe vì nó đi bên lối lại đang khi xuống dốc.

Để cho nó kéo xe chạy mất thì tên cu-li thấy ấy thật dễ cho thường có lính cảnh-sát canh, canh để làm gì, có phải cấm những người đi trái nẻo và để xét những sự nguy nan, trị phạt những người lỗi phép, thế mà lúc ấy ba điều kia đã xảy ra một lúc mà chẳng thấy ai nói năng gì đến nơi có lẽ người cảnh-sát ấy quên cái trách nhiệm của mình chăng?

Giá thịt bò ngày nay. — Giá thịt bò ngày nay càng ngày càng đắt quá, lần lần đã tăng lên 8 hào một kilo rồi ở chợ Đông-ba phần nhiều bán cả thịt trâu, còn các nơi hàng cân kinh thành cũng đều bị thịt trâu bán ở chợ cả. Lúc xưa làm thịt trâu bò ta phải xin đơn quan có cho làm mới làm, ấy bởi trọng sự canh-nông mà phải bảo tồn loài súc sinh ấy, lại cũng bởi nghề chăn nuôi ta chưa có thịnh-hành. Cứ như sự tiêu dụng thịt bò ngày nay thì ta nên đa tâm về sự chăn nuôi mới phải vậy.

Tiền trợ cấp. Quan Khâm-sứ vừa ký nghị-định cấp cho nhà xéc Vinh 200 đồng, cho hội Trí-tri Vinh 100 đồng và hội Trí tri Thanh-hóa 100 đồng về năm 1921.

AI MUỐN CÓ NƯỚC SUỐI VICHY CHỈ NGAY Ở TRONG NHÀ

Ai cũng biết rằng nước suối Vichy có những tính chất gì, và nước ấy dùng được những việc gì, đau vị, đau thận cùng về số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.

Nhưng đến tận suối ấy mà phục thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu bào chế Montès, NHÀ BÀ CHUÔNG có buôn thu muối Sels Vichy có thứ chai lớn, có thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào một lít nước đun rồi thì có nước Vichy mà dùng chẳng tốn kém là bao.

Nên điện hiệu bào chế NHÀ BÀ CHUÔNG mà mua muối Sels Vichy.

HIỆU
MINH-DƯỜNG
— MẠI CHÍNH TỔNG CỤC —
Của bông phấn Tân-thảo càng-hy
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ BÌ ĐÁ
Giáo phố hàng Gai số 87

CHÈ ĐẦU-XUÂN
號正泰金
茶名子獅
Bản-hiệu đến 15 annam lại có mấy thứ chè chính-hiệu thượng-đẳng vị-y-sơn-chà sang, liên-tâm, ô-long, được nước, nhưng lại được hương, để bán hẫu các quý-khách, các thứ chè danh như sau này :
Kim-thái, Công-thái,
Lâm-mậu, Như-ý,
Ngũ-phúc, Minh-thái,
Tam-nguyên, Tam-hỷ,
Thiên-thai, Kim-mậu.
Những thứ chè này rất tốt, giá lại phải chăng. Xin mời các ngài lại mua giúp cho, chúng tôi lấy làm đa tạ.
KIM-THÁI
HANOI: Rue des Cantonnais N° 3, Téléphone 480.
HAIPHONG: Rue Chinoise N° 140 Téléphone 272.
2101

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Trận mưa qui-hóa. — Tự nửa tháng ba cho đến nay, trời cứ nắng to luôn; ngày nào cũng mới sáng đã gắt như đổ lửa cho đến hai giờ chiều, rồi thì từ hai giờ trở đi thì nổi dông lên, mây kéo mù mịt, sấm sét đùng đùng, khí trời u uất nặng nề, làm cho người, vật, bị nực hầm như nung như nấu, mà chưa qui chẳng hòm nào rót xuống được một giọt nước. Trông ra đồng-điền khô nẻ cây cỏ héo queo; nhà nông đã phải đạp xe tát nước. Nghĩ đến nông nỗi đó giêng hai lợi lộ liên miên, trời đã cướp đứt đi trọn một mùa khoai với một loạt lúa muộn; làm cho muôn dân điên đứng khổ sở trăm bề. Nhưng tưởng sau cái trận tai nạn ấy, sẽ được giờ thuận mưa hòa, làm mùa khác mà kéo lại. Ngờ đâu hết mưa dầm lại đám nắng gắt; nay đương giữa lúc cần nhờ giọt nước để cấy mùa tháng tám, trời lại càng nắng dữ thì còn mong gì nữa.

Tuy đó tuần lễ nay, có mưa dông ba hột, được hai lần, nhưng chẳng bõ lại thêm nóng oai và sinh chứng cảm cho người, chớ có được gì.

Tưởng đã tuyệt vọng, may sao trời còn ngó lại, chiều hôm 4 juin vừa rồi, sau khi sấm sét tưng bừng; trời đổ một cơn mưa to đã lê lùng, đương khó nỗ đất bỗng hóa ra ngập tràn trề, nước chảy đà không kịp; mưa như thế ngớt nửa giờ mới tạnh: đến độ chín giờ đêm lại mưa to trận nữa có hơn nửa giờ.

Sáng hôm sau, trời im mát cho đến trưa, mà nước đọng cũng đến trưa mới ráo. Trông ra đồng-ả đu cây cỏ, đã có phần sinh sắc, mọi người đều mát mẻ sớn sơ.

May phúc thay! nhờ có trận mưa ấy, nay nhà nông đã bắt đầu cấy cấy. Nhờ ơn trời nay trở đi cứ thỉnh thoảng mưa cho một trận, thì may ra không đến nỗ nào. T. L.

BÌNH-ĐỊNH

Sét đánh chết người. — Ở làng Bàu cầu Sông cái, bến Gia-lâm, (Hanoi River Gauche) mới mở lò nung vôi to, rồi xây kiểu mới, đun vôi bằng đá lấy ở núi Sỹ kiện, (Hanoi) đã có tiếng là đá nung vôi tốt lắm, khi tôi về, nở nhiều, lại giêo và quánh. Vôi tôi bán phải giá.

Quý-khách mua vôi cứ đến hỏi, hay là gửi giấy cho :

M. saleur PHU-LỢI
Chủ lò vôi Quỳnh-lâm
à Rue de Ai-Mộ à Gia-lâm
Hanoi River Gauche
Hay là M. Đài, 22 Rue du Sel, à Hanoi

Muốn bán một cái xe độc mã (Tonneau) có đủ đồ. Ngựa tốt và rất hiền.
Hỏi số nhà 7, phố Pavie. 2168

MUA MAU KẺO HẾT !!!

Bản-hiệu mới nhận được ĐĨA HÁT ANNAM, tiếng Saigon, tiếng Huế, tiếng Bắc, hát thông, hát chèo, hát cải lương cùng kể chuyện và ca-lý rất hay và rất tốt !!! Grand Arrivage Disques Annamites CHANSON & Cie HANOI

SÁN-NHIÊN-ĐÀI
Tối thứ tư 11 Juin 1924
MỘT TRẬN CƯỜI
(Hát c. áo cải lương)
Điệu hát so riêng một trận cười,
Ngụ trong tình tình mắt tai người.
Cung nam khúc bắc pha nhiều giọng,
Mau đến mà xem kẻo nữa hoài.
Tối thứ năm 12 Juin 1924
CỨU MỸ ĐOẠT PHU
Khôn hay mộng triệu bất tường,
Người ta suy thịnh nhẽ thường xưa nay
Họ Hồ ngộ biển từ đây,
Rồi sau chín gái về tay Tất Tăng.
Tối thứ sáu 13 Juin 1924
Diễn hai tích :
Tích thứ nhất :
NGHĨA HỒ BÁO ÂN
(Hát chèo)
Tích thứ hai :
HỒN-THẾ MA-VƯƠNG

Qui-khách cần việc gì?
Đem công cuộc của mình đặt làm một công-ty vô danh dư?
Thu xếp việc buôn-bán của mình dư?
Lập sổ-sách buôn-bán dư?
Tìm một người kế-nghiệp hoặc một người chung-phần dư?
Quý-khách ở đâu, tôi cũng đến được.
Cứ giá của bổn tất phải chăng.
P. Em. VALETTE
Ancien Elève Ecole Normale Supérieure
Ex-Professeur Lycée Armand Rousseau (Paris)
Ex-Professeur Collège Phủ Lạng Thương
Ex-Professeur Collège Thái Bình
Ex-Professeur Collège Hà Đông
Ex-Professeur Collège Sơn Tây
Ex-Professeur Collège Bắc Ninh
Ex-Professeur Collège Hải Dương
Ex-Professeur Collège Nam Định
Ex-Professeur Collège Thanh Hóa
Ex-Professeur Collège Vinh
Ex-Professeur Collège Hà Tĩnh
Ex-Professeur Collège Quảng Ngãi
Ex-Professeur Collège Quy Nhơn
Ex-Professeur Collège Faifo
Ex-Professeur Collège Tourane
Ex-Professeur Collège Huế
Ex-Professeur Collège Thái Nguyên
Ex-Professeur Collège Lạng Sơn
Ex-Professeur Collège Hà Giang
Ex-Professeur Collège Lào Kay
Ex-Professeur Collège Yên Bái
Ex-Professeur Collège Sơn La
Ex-Professeur Collège Hòa Bình
Ex-Professeur Collège Ninh Bình
Ex-Professeur Collège Nam Định
Ex-Professeur Collège Hà Đông
Ex-Professeur Collège Sơn Tây
Ex-Professeur Collège Bắc Ninh
Ex-Professeur Collège Hải Dương
Ex-Professeur Collège Thái Bình
Ex-Professeur Collège Hà Tĩnh
Ex-Professeur Collège Quảng Ngãi
Ex-Professeur Collège Quy Nhơn
Ex-Professeur Collège Faifo
Ex-Professeur Collège Tourane
Ex-Professeur Collège Huế
Ex-Professeur Collège Thái Nguyên
Ex-Professeur Collège Lạng Sơn
Ex-Professeur Collège Hà Giang
Ex-Professeur Collège Lào Kay
Ex-Professeur Collège Yên Bái
Ex-Professeur Collège Sơn La
Ex-Professeur Collège Hòa Bình
Ex-Professeur Collège Ninh Bình
HANOI

Cần dùng những thợ đúc nồi (chaudronniers) thực giỏi. Hỏi tại Fonderie Quảng-yên. 3665

Hiệu Báo-chế trung-ương
Vân-nam
Chi-điếm ở HỒ KOW
gần LAO-KAY
BÁN ĐỦ CÁC THỨ THUỐC
Giá bán phải chăng
Cần tính gửi mua cùng được
8843

PHOSPHATINE FALIERES đánh
Trong một ngày, bạn có thể ăn trong hộp thiết hàng chỉ khít kính lắm.
Có mua ít đồng cho được bột PHOSPHATINE FALIERES cũng bổ tinh thần, lịch cho con nít mắt sữa, người lớn đau huyết, ông già bà cả liệt nhược, cũng là kế có đau ốm mới mạnh.
Có trở bán công hết — Tại chỗ thì ở Paris, 55 b. đường La Tacherie.
Rue Paris 55 bis

Rượu bổ-đào:
•TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những kinh la, lắm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!
Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!
Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tàu Nội-các phụng lời chân phê rằng :
Chiếu nay đại được phòng cầu MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dùng qua rất hay, dáng nên giữ thường, trước lạc phê tâu với ông quí được phòng chế-ông để lo thanh-giá.
Khâm thử.
欽此 試以五月初七日 內閣掌印 太監 臣 御筆批定 嘉美藥酒 補精益氣 強筋健骨 滋陰壯陽 治風濕痛 調經止帶 大小便利 內閣掌印 太監 臣 御筆批定 嘉美藥酒 補精益氣 強筋健骨 滋陰壯陽 治風濕痛 調經止帶 大小便利

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm la mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bổ sau này.

58 87

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Thúy-tú nói :

— Nếu thầ -huynh tôi biết mưu này thì quyết không bao giờ chịu gả tôi cho đứa gian-ác ấy. Việc này thầ-quả tự tại lòng tôi muốn bao thù cho chồng, ngoài ra không một người nào biết cả. Cô-nhân đã có câu rằng : « *Ai giết người thì kẻ ấy phải thường mệnh* », vậy tôi xin thường mệnh, chứ không can dự gì đến thầ-huynh tôi. Xin đại-nhân minh-tra và lẫn rõ cho, khiến thân huynh tôi khỏi liên-lụy thì tôi dẫu bỏn về chín suối, cũng được ngậm cười, mà đại-nhân cũng lưu được cái phúc thanh-bạch cho con cháu vậy.

Tôn tri-huyện nghe nói, ngẫm-nghĩ khen thầm : Những người đàn-bà tết-liệt như thế này, tưởng cũng ít có!

Tôn tri-huyện truyền giam *Thúy-tú* vào một nơi, rồi cất mối-hà hầu-hạ tử-tế. Lại nói chuyện *Hoa năng* phụng-mệnh *Đông-nhân* mang thư tiến Kinh, để phi báo cho *Hoa-vinh-ngọc* tướng-công biết. Trong thư đã có chua rõ ngày giờ, cho nên không dám chậm-trễ.

Khi tới Kinh-thành, tìm vào tướng phủ, đệ trình một bức gia-thư. *Hoa-vinh-ngọc* tướng công vừa cầm lấy phong thư, trông thấy có dấu chấm đóng, để gọi mình kinh sợ, biết là trong thư tất báo tin buồn.

Hoa-vinh ngọc liền hỏi *Hoa-năng* rằng :

— Thái phu-nhân ở nhà vẫn được bình-yên chứ?

Hoa-năng :

— Dạ!

Hoa-vinh-ngọc tướng-công lại hỏi đến công-tử. *Hoa-năng* nín-lặng hồi lâu, rồi cũng :

— Dạ!

Hoa vinh ngọc lại hỏi :

— Còn tiểu phu-nhân thế nào?

Hoa năng nói :

— Đều được bình-yên tất cả! Xin tướng-công xem trong thư, tự khắc biết rõ!

Hoa-vinh-ngọc nghi t lắm : Thân-nhân của ta ở nhà, chẳng qua có 3 người ấy. Nay 3 người đều được bình-yên cả, cớ sao người phong-thư lại đóng dấu chim, hay là trong họ nhà ta có người nào quá-cố chăng? Âu là để ta mở xem sẽ biết.

Hoa vinh-ngọc nghĩ vậy, mới mở thư ra xem, vừa xem được mấy dòng, đã rùng mình kinh-sợ, đến khi xem hết, bỏng kêu lên một tiếng mà rằng :

— Trời ơi! ...

Nói chưa dứt lời thì ngất người mà ngã xuống đất. *Hoa-năng* vội-vàng ôm lấy, rồi kêu lên rằng :

— Xin tướng-công lại tỉnh! Xin tướng-công lại tỉnh!

Các gia-đình trong phủ không hiểu là duyên cớ làm sao, đều xúm cả lại. Hồi lâu, *Hoa-vinh-ngọc* tướng công dần dần lại tỉnh, mới rức-nỗ khóc òa lên. Sau gạt nước mắt mà hỏi *Hoa-năng* rằng :

— Việc hôn-nhân kia, nhà họ *Tiền* có thuận tình hay không?

Hoa-năng nói :

— Nhà họ *Tiền* nguyên đã nhận sính-lễ của *Phùng-hác Đồng* lão-gia cùng công-tử rồi dụng tình cưỡng-đoạt, lập mưu hãm-hại *Phùng-hác* và *Tiền-lâm*. Ôn tri-huyện không chịu theo lời tai công-tử tôi lại đến nói với quan Đô-đường, quan Đô đường bắt ép *Tiền lâm* phải gả em gái cho công tử. Công-tử lại một sai người phóng-hỏa đốt chết gia-quyến nhà *Phùng-hác* và định ngày làm lễ cưới nàng *Ngụy-t-anh*.

Hoa-năng thuật hết từ đầu đến cuối một lượt. *Hoa-vinh-ngọc* nghe nói, lại khóc òa lên, nghĩ thầm : Nếu vậy thì phu-nhân ta ở nhà không biết dạy bảo con-cái. Câu chuyện như thế, ta nên ngăn-cấm đi mới phải, cớ sao lại chịu để cho con làm càn. Còn *Đông phương-bạch* kia cũng là một loài súc-sinh không biết gì! Ta đã giao phó c o nó phải trông-nom công việc trong nhà ta, cớ sao nó lại theo ý con ta mà ép *Ngụyệt-anh* phải kế duyên, để đến nỗi gây ra tai-ta. Nay con ta bị thì đông-đó nhà ta còn biết trông cậy vào đâu. Âu là ta giả lấy làm lòng, rồi dàng một bản tâu, xin biếm trất đứa súc-sinh nầy đi thì ta mới hả dạ! Bây giờ ta đã ngoài 60 tuổi đầu, cũng khó lòng mà còn mong sự sinh dục. Cô-nhân có câu rằng : « *Bất hiếu hữu tâm vô-hậu vi đại* » (Ta thật là đứa đại-bất-hiếu mà thôi. Ta sẽ dặn Hình-bộ-quan, hễ khi nào ta có bẩm tư của địa-phương quan xin chém đứa tiện-tỳ *Ngụyệt anh* kia thì chém đứa tiện-tỳ quyết ngay, để phải tức-khắc phê quyết ngay, để báo tử cho con ta. Còn *Phùng-hác* và *Tiền-lâm*, sau này ta cũng sẽ tìm cách nghiêm-trị.

Hoa-vinh ngọc tướng-công nghĩ vậy, liền sai người sang dâu Hình-bộ-quan hễ khi nào ở *Hàng-châu* có bẩm tư về việc xin chém *Ngụyệt anh* thì phải tức-khắc phê quyết ngay.

Lại sai *Hoa-năng* rỏ về báo tin cho nhà biết. *Hoa-năng* vâng mệnh lui ra. *Hoa-vi-h-ngọc* tướng-công từ đó ngẫm nghĩ thương con, suốt ngày cứ như ngây như dại.

Lại nói chuyện *Hoa năng* vâng mệnh *Hoa-vinh-ngọc* trở về *Hàng-châu*, khi đi đến *Sơn đông*, thuộc về địa-khận *Cao-đường* thì bỗng thấy trong rừng có một bọn lâu-la chạy ra đón đường đề bắt.

Bọn lâu-la quát to lên rằng :

— A đi đâu thế kia?

Hoa-năng tức-khắc rút lưỡi dao ở trong mình ra, rồi sắ-măng bọn lâu-la mà rằng :

— Bọn kẻ cướp đui-mù kia, cha mày đây mà mày cũng không biết à! Ta vâng mệnh *Hoa* tướng-công đi có việc quan. Bay muốn tốt tới bẻo nhau tránh ra, kẻo khôn toàn tính-mệnh.

Bọn lâu-la bảo rằng :

— Dẫu đến thiên-tử qua đây cũng phải nộp tiền « Mãi-lộ » cho bọn ta, nữa huống-chi là người nhà quan tướng-công!

Chúng xúm lại bắt trói *Hoa-năng*, *Hoa-năng* một mình không thể địch nổi, đành chịu để trói. Bọn lâu-la trói xong, giải lên trên núi. Nguyên cái núi ấy tên gọi *Nghênh-phong sơn*. Trên núi có một vị đại-vương tên gọi *Đồng-thiên-hùng*, xưa vẫn chiếm cứ ở ngọn núi ấy và cho quân-sĩ đón cướp tiền bạc của những khách buôn qua lại.

Khi bọn lâu-la giải *Hoa-năng* lên đến trên núi, chúng vào bẩm *Đồng-thiên-hùng* rằng :

— Dám bẩm đại-vương! chúng tôi bắt được một cô ấc đẻ béo, xin đem nộp đại-vương!

Đồng-thiên-hùng nói :

— Đưa nó vào đây!

Bọn lâu-la vâng mệnh giải *Hoa-năng* vào đứng ở trước sân. *Đồng thiên-hùng* trông thấy *Hoa-năng* đứng mà không quỳ, liền nổi giận quát mắng rằng :

— Đứa nào kia! mày vào tới đây, lại dám to gan đứng mà không quỳ!

Bọn lâu-la đứng hai bên đều quát mắng rầm-ĩ. *Hoa-năng* biết thế không địch nổi, bất đắc-dĩ cũng phải quỳ xuống mà bẩm rằng :

— Tôi là gia-tướng của *Hoa* tướng-công đương-triều bây giờ. Tôi vâng mệnh tướng-công đi sai sang *Hàng-châu* có chút việc quan, đường đi qua đây, bị bọn lâu-la bắt giải lên trên núi. Bây giờ đại-vương nên sai người đưa tôi xuống thì được yên việc, nếu không mà giữ tôi lại đây, khi đến tai tướng-công tôi, chắc là một ngọn cỏ trên núi này cũng không còn sống sót được vậy. *(Còn nữa)*

[1] *Bất hiếu hữu tâm, vô hậu vi đại* nghĩa là tội bất-hiếu có 3 điều, không có con nối là điều lớn nhất.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐA-LÁT

Lễ Hưng-quốc khánh-niệm ở Đa-lát. — Từ lúc thiết lập tỉnh Laug-bian ra đến nay (đặt thành-phố là Đa-lát) đã hơn 40 năm chưa có năm nào quan thủ-hiến Nam triều-trấn nhiệm ở hạt ấy làm lễ gì to lớn hơn và long trọng hơn bằng lễ Khánh-niệm ngày mồng 2 tháng 5 ta năm nay.

Năm nay có quan quản-đạo tỉnh Haut-Donnai kiêm sung chức hiệp-lý ở thành phố Đa-lát là ông Tôn-thất-Lâm. Trước một tháng đã lo sắp lần lần những đồ đạc để trù bị về việc trần-thiết lễ ấy: nào là bánh trái, mứt rim, đồ bàn-kỷ, hàng tơ lụa và hàng vải bông các sắc, lại gửi vào Saigon mua thêm khăn bàn thêu và trướng tơ bằng thêu và đồ vật thực vân vân...

Lại có nuôi những người trong thuộc hạt ai biết hát có hơi tốt thì cho tựu lại tại trại dinh ngài, đem tuồng vở cho mà tập cả đêm ngày lúc rảnh giờ, và làm pháo lói và các sắc cờ Bảo-hộ và cờ long tinh của Nam-triều.

Trong dinh công-đường ngài trần thiết vọng như nơi hành cung ở các tỉnh vậy, ở giữa cái hương-án, có bày cái lư-hương đồng sáng lựng, hai bên có đôi độc-bình cắm một cặp bông hình lưỡng long làm toàn bằng lá cây và các thứ hoa đẹp lắm, còn tứ vi cái hương-an thì bao hàng vàng hết thảy, ở trên thì treo trần bằng vang, hai vách treo trướng thêu, trong dinh đều trải chiếu, dịch h... không lót đất và ở ng... ai nhà hiên dinh ngài cũng cột lá và dât hoa với cặng bằng vàng nâng sặc cùng cá tướng cá mây...

Khen cho làn hạt mới lập mấy ngày do chưa bao mà đều bữa lễ hat dung cách thức không ai bắt bẻ ý tứ lỗ, đám g được và ai xem cũng thương bạn hat nay hết.

Lê-Hương lai cảo

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo ai rằng: tiền mua báo phải trả trước. Và các liệt-quí ông nào mua thì gửi tiền... hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản quán không trả lời. — Mua báo thì tính từ... [illegible]

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ở xứ này người ta hay táo lắm, mà táo thì hay sinh ra bệnh; như nhức đầu, đầy bụng, ăn không ngon miệng và có khi lại sinh ra sốt nữa.

Buổi sáng nên uống một viên thuốc này, thực là một thứ thuốc nhuận-tràng rất tốt; thuốc này là thuốc:

PILULES DEHAUT

PHẢM,

một vật gì ai ai cũng lạc-dụng, chắc hẳn là có giá-trị.

NHƯ,

chè **NINH-THÁI**

của bản-hiệu cũng nhiều Ngài chiêu-cố, vì nó là thứ chè ngon hơn cả, nên các Cụ tín-dụng cho đã lâu nay.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những buổi giời mới nóng bức này, người ta hay sinh ra bệnh xấu máu, cùng nhiều chứng ở đấy mà ra nữa.

Thuốc Hémostyl Roussel có máu ngựa tươi, lấy trong lúc ngựa đương sức mạnh khỏe.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước, thực là một vị thuốc bổ rất khỏe. Những người phải đau nặng mới khỏi, uống thuốc:

Hémostyl Roussel

AMPOULES

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

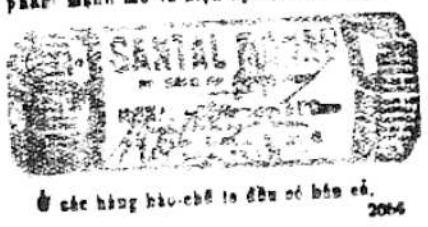
Bệnh lậu thì cần phải điều trị cho tới khi hết ra mủ. Khi đã hết ra mủ rồi, chúng nên xem xét kỹ lưỡng trong mỗi sáng... khi đi tiểu tiện thì thấy có ra một thứ như đờm nhỏ và dài như sợi chỉ vậy. Ấy là một cái tang chứng còn phải điều trị... santal monal, nếu không thì bệnh ở bàng-quang và ở thận không tài nào tuyệt hết... Bệnh này nếu chưa tuyệt... hiểm cho đàn bà, vì bệnh tất chuyền sang người đàn bà làm cho sinh ra bệnh đau bụng... có thể làm mất đường sinh dục được.

Muốn chữa cho khỏi các bệnh ấy thì không còn gì dễ hơn thuốc *santal monal* nữa. Thuốc này dùng theo cách hóa-học mà bào chế ra, chuyên trị về chữa bệnh lậu và làm cho khỏi lây sang các cơ-quan khác nữa.

Không còn gì nguy hiểm cho bằng khi bị bệnh lậu... lời bạn ít từng trải mà dùng những thuốc không có giá trị gì cả.

Khi mới có mủ thì nên dùng ngay thuốc *santal monal* mà dùng luôn cho đến khi tuyệt hết nọc bệnh!

Thuốc *santal monal* làm cho nước tiểu thành ra sạch rửa các nơi, nào bàng quang, nào quả thận và làm cho bệnh rất là chóng khỏi, vì thuốc này bào chế bằng nhiều dược phẩm mạnh mẽ và hiệu nghiệm vô cùng.

Ở các hàng bào-chế ta đều có bán cả. 2064

TAM-TỈNH-Y-QUÁN

Phố Mã-mây, số 91 — Hanoi.

TAM-TỈNH-Y-TÔN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

Ai có bệnh nên lại bản hiệu « TAM TỈNH Y QUÁN » phố Mã mây, số nhà 91.

Hiện tôi có thầy thuốc mạch-lý bệnh căn biết định dụng đáng hoàn tán cao đơn chế luyện tinh tế, chữa đủ các bệnh, dẫu bệnh nặng... chữa khỏi được nhiều. Xa xôi viết thư về kể bệnh, bản-hiệu gửi thuốc xuống ngay theo cách... linh hóa giao ngân; nghèo cũng quá không tiền, xin thuốc cũng cho.

Còn các thứ thuốc đặc-biệt rất thần-hiệu ai uống cũng khỏi:

Các chứng cảm sốt ho, sốt rét, đau bụng, rức đầu, thổ tả, không cơ hồ-bột mê mẩn, nói nhảm, liên miên, bất tỉnh, hồ-hôi vong dương, đầu rức, chân lạnh, thịt xương đau mỏi, nguy cấp, mỗi hộp 1 p 00.

Bạch trọc, dương mai, hạ cam, trĩ, lậu, mỗi hộp 1 p 00, ống thuốc 0 p.50, thuốc thoi 0 p.50.

Đàn ông mộng tinh, di tinh, lậu tinh, hoảng tinh, một hộp 1 p.00, một hòm 5 p 00.

Đau bụng, đau tức, kinh niên ho lao, đờm suyễn, bất toại, phù thũng cổ trướng, một hộp 1 p 00, một hòm 5 p. 00.

Đàn bà kinh nguyệt bất điều, huyết ít, huyết đen, khí hư, bạch đái, hoặc kinh thấy ra nhiều... đau bụng, rức đầu, đau xương, không đẻ, hoặc có đẻ không nuôi, mỗi hộp 1 p 00, một hòm 5 p.00

Băng huyết, ly huyết, tiện huyết mỗi phong 0 p 20

Trẻ con sốt ho, kinh đờm xuyễn tả ly, cam... đau mắt màng mộng, lọ nhỏ 0 p.20, lọ nhớn 1 p.00.

TAM-TỈNH-Y-QUÁN

Phố Mã mây, số 91 — Hanoi.

TAM-TỈNH-Y-TÔN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không ai đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thứ thuốc này để trong ống, giữ được lâu không hỏng, các nhà dùng trí-não nhiều, mà phải bệnh đau gân cốt nên dùng.

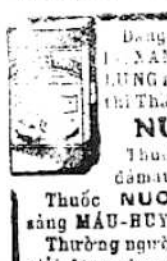
Đàn bà đau gân cốt cũng nên dùng.

Thuốc này có tiếng đã lâu.

Trị bệnh đau gân, nhức đầu, đau xương rất tốt.

Uống luôn mấy ngày, mỗi ngày 2 hay 3 viên thuốc:

CACHETS du Dr Faivre

Đang thời, Những bịnh như XANH-XAO, ÔM-GẦY, ĐAU LƯNG mỏi gối cùng trẻ TIN-THẦN thì Thầy thuốc đều chữa bằng là NUCLOCITHOL.

Thuốc này HIỆU LẮM trừ bịnh đàm máu mà lại trừ tiệt cốt bịnh.

Thuốc NUCLOCITHOL làm sanh sáng MÁU-HUYẾT và cứng cát GÂN-CỐT.

Thường người ta dùng nó khi đau mới giỏi đặng cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kể trên đây.

Cách uống: sáu hoàn một ngày.

Thuốc bán tại tiệm ông GUILBAUD TOURS, France

Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại Hanoi. Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE

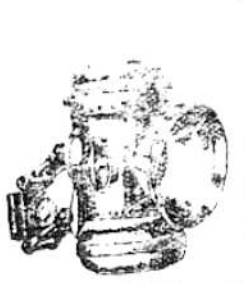
GRANDS MAGASINS RÉUNIS

(HIỆU GÔ-ĐA CŨ)

RUE PAUL BERT, HANOI

Adr. Tél. MAGARÉUNIS — TÉLÉPHONE N° 126

"LUXOR"

Đèn xe-đạp, thân đèn bằng đồng mạ kền. Trên có máy vặn cái chiếu sáng mạ kền, mặt kính phồng. Rất tốt, rất bền.

Mỗi cái: **45** fr., gởi recommandé

BOITE POSTALE N° 40

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酩補

J. BLANC (*đệ nhất hạng bào-chế*)

Ông **L. BLANC** (*người nối-nghiệp*)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每日兩次食飯前飲酒一小杯

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2099

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: **2$50 một litre**

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

BỈNH LIỆT KHÍ

Cách trị lành mạnh bằng thuốc hườn

GINAT À LA SYNOUSINE

Nhà thuốc nào cũng có

HÀNG CHÁNH ở Paris, rue de Grenelle, 46

Nhà Bản-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chè-nhất, thứ năm nào cũng có... giờ sáng.

MỚI SANG NHIỀU

Chục xe — Nan hoa — Vòng bánh

Vải cả-cuống lợp mui — Cao-xu bơm và Cao-xu đặc, vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS

7, Boulevard Bobillot, Hanoi

GƯƠNG ĐEO MẮT

Đồi mồi gọng vàng **1$70**

Gọng toàn đồi-mồi **1$00**

Hộp đựng gương bằng aluminium giá **0$60**

Bán tại hiệu: **LY-SENG-BAO,** 42, Hàng Bồ, Hanoi

Gương này cốt bán rao hàng

2053

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng trong thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc **Quina Laroche** là thuốc hay hơn hết làm cho bổ sức lại, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn tiêu, thuốc đó lấy làm hay cả thế gian ai không đều quên đặng.

Ai ai dùng nó cũng đặng, những là người bịnh ốm cũng đàn bà hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh sau này: bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị trái hạn, bo cắm mạo lớn ngực, rét bán của lưỡi trắng, trắc trở trong tì vị các bịnh đó đều dùng chắc tay thuốc **Quina Laroche** đặng.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn cũng đờn bà kể khi lúc sanh sảng, cũng như mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc **Quina Laroche**.

Những người nào ở xứ hay có thấp rét cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những bịnh sẽ trừ hết mà thôi con lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon có chừng và chúng ta giám kêu thuốc đó rằng: Nước ngọc thạch của Thiên-thần chế ra (Liquide de Jade) lời tục ngữ của người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc **Quina Laroche** thì chúng ta có đặng cả vạng giấy chứng và thơ cám ơn của mấy người bịnh và cả vạng giấy của các quan lương y khảo nông lòng ta.

Bởi tại thuốc nước Quina Laroche là một thứ thuốc hay... cho người làm bổ thầy.

CÁCH DÙNG

Rượu **Quina Laroche** phải uống từ một ly tới ba ly có bán theo chai rượu trọn một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 3 ly trước cữ rét 2 giờ rưỡi, thế ấy ly chót uống trước cữ nửa giờ.

Thuốc **Quina Laroche** thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho dễ khảo.

COMAR VÀ CÔNG-TI

ông thầy bán thuốc hạng nhất tại Paris.